

EDUCAȚIA ECOLOGICĂ - O PROVOCARE PENTRU ȘCOALA DE AZI, ȘCOALA DE MÂINE

**Prof. înv. primar Rațiu Diana
Școala Gimnazială „Virgil Iovănaș” Șofronea, Arad**

Natura ne dăruiește cu bucurie și simplitate, din plin, necondiționat, toate bunurile sale.

În condițiile epocii contemporane, caracterizate prin creștere demografică, industrializare și prin acțiunea deseori necontrolată a omului asupra mediului, se pune tot mai acut problema protecției mediului înconjurător. În această problemă latura educativă are un rol determinant. Educația pentru mediu ne privește în egală măsură pe toți, adulți sau copii, iar problema, deși nu e nouă, se pune tot mai acut, devenind obiect de studiu la unele clase, sau obiectiv în cadrul unor discipline ca științe, chimie, biologie, geografie.

Educația ecologică nu este doar o necesitate obligatorie a zilei de azi, ea este criteriul principal al stilului de viață durabil și unica modalitate de supraviețuire a omenirii în viitor. Pentru realizarea cu succes a educației ecologice este esențială îmbinarea efectivă a formelor de „educație alternativă” cu formele de educație instituționalizată.

Educația ecologică presupune nu numai formarea unui comportament corect față de mediul ambiant, dar și implicarea activă și chibzuită în procesul de adoptare a deciziilor de mediu. Dacă ne întrebăm ce șansă are educația pentru mediu într-o lume mânată de interese materiale și ce efecte ar avea, nu trebuie să fim părăsiți de optimism, să fim convinși că, începută de la vârstele cele mai mici, va reuși în timp să conducă la formarea unei conduite adecvate, iar omul de mâine va fi capabil să discearnă asupra binelui și a răului, să acționeze în folosul naturii și a sa.

Scopul esențial al educației privind protecția mediului înconjurător este de a oferi posibilitatea fiecăruia să-și manifeste atitudinea personală, responsabilitatea față de mediul în care trăiește. Acest lucru începe cu mediul familial unde importante și relevante sunt puterea exemplului și cea a cuvântului .

În școală, învățarea trebuie să se dezvolte în mod natural, pornind de la ce știe elevul în sensul descoperirii varietății formelor și a fenomenelor naturii, pe cale experimentală. O învățare eficientă va da copilului posibilitatea să redescopere natura printr-un contact direct cu aceasta, în care profesorul joacă rolul unui ghid. A înțelege natura înseamnă a înțelege viitorul, dar a face ceva pentru salvarea naturii atât de amenințată astăzi, înseamnă a contribui la fericirea omenirii.

Educația ecologică accentuează cinci mari obiective:

Conștientizarea: ajută elevii să capete o înțelegere și sensibilitate față de întreg mediul și problemele lui; le dezvoltă abilitatea de a pricepe și de a deosebi stimulentele, de a procesa, rafina și extinde aceste percepții; contribuie la folosirea acestor abilități noi în mai multe contexte.

Cunoașterea: ajută elevii să capete o înțelegere de bază privind funcționarea mediului, interacțiunea oamenilor cu mediul și despre cum apar și cum pot fi rezolvate problemele legate de mediu.

Atitudinea: ajută elevii să capete un set de valori și sentimente de grijă pentru mediu, motivația și devotamentul de a participa la menținerea calității mediului.

Deprinderi: ajută elevii să capete abilitățile necesare identificării și investigării problemelor mediului și să contribuie la rezolvarea problemelor acestuia.

Participarea: ajută elevii să capete experiență în utilizarea cunoștințelor și abilităților dobândite, în vederea unor acțiuni pozitive și bine gândite care vor conduce la rezolvarea problemelor mediului.

Aducerea elevilor în mediul înconjurător în mod regulat este o parte importantă a unui program conștient de educație a mediului. Nimic nu poate înlocui propriile experiențe care îi ajută pe elevi să-și înțeleagă propria comunitate, sistemele naturale și problemele mediului.

Proiectele educative de educație pentru mediu se înscriu în coordonatele unor preocupări organizate, coordonate, sistematizate de abordare ecologică a problematicii lumii contemporane; ele sunt o cale de modernizare a învățământului, de care depinde posibilitatea de a alege, în viitor, între un mediu curat și sănătos, între un public informat, educat care conștientizează gravele probleme de mediu și un public care ignoră și este indiferent la aceste probleme.

Exemple de bună practică

Proiectul de educație ecologică „**Protejăm natura – culoarul vrede al vieții**” derulat de către elevii claselor I-IV de la Școala Gimnazială „Virgil Iovănaș”, județul Arad, a avut ca scop sensibilizarea copilului față de mediul natural, sensibilizare ce are în vedere cultivarea respectului față de mediul natural, a folosirii raționale a resurselor, a responsabilizării în legătură cu protecția și ocrotirea acestuia, a estetizării mediului, a sporirii resurselor și nu în ultimul rând a optimizării relației dintre copil și natură

Elevii de ciclul primar se află în perioada de structurare a personalității și a sistemului propriu de valori, de formare a imaginii de sine și față de ceilalți precum și a conduitelor și a modului de viață.

Ei au nevoie de sprijin, de un mediu informativ care să fie alături de ei, pentru a putea trece cu succes de la dependența din copilărie la autonomia și responsabilitățile adulților.

Elevii contribuie în mod unic la dezvoltarea națională, dar și locală datorită energiei lor, entuziasmului, agerimii și capacității lor creatoare. Acest proiect fost o provocare pentru școală și o implicație benefică prin formarea generației actuale și viitoare în spiritul educației ecologice.

Prin desfășurarea acestui proiect am urmărit încurajarea activităților de protecție a mediului înconjurător, sensibilizarea elevilor pentru păstrarea curățeniei, formarea unui spirit critic față de problemele actuale de mediu, formarea unor abilități necesare investigării, identificării, precum și rezolvării unor probleme de mediu. Nimic nu poate înlocui propriile experiențe care îi ajută pe elevi să creeze o imagine obiectivă a realităților ce îi înconjoară.

„Protejăm natura – culoarul verde al vieții” este proiectul care a antrenat și implicat elevii claselor I –IV de la Școala Gimnazială „Virgil Iovănaș” Șofronea, județul Arad, într-o gamă variată de activități:

- activități de informare despre pădure ;
- activități de ecologizare;
- activități creative, recreative, artistico –plastice ;
- activități practice.

Aceste activități au fost îmbinate cu drumeții, plimbări și jocuri în aer liber.

Pădurea este cea care ne inspiră și care ne dăruiește atâtea frumuseți nebanuite. Sănătatea noastră depinde de viitorul ei .

Cu toții dorim ca educația ecologică în școală să se poată realiza prin orice tip de activitate: școlară, extrașcolară, activități științifice, literare, artistice, plastice, sportive, sub forma unor observații și experimente în natură, desene, lucrări practice, drumeții, orientări turistice, colecții, scenete ecologice, concursuri.

Poate cel mai important rezultat al proiectului a fost acela că elevii au fost stimulați să gândească atât critic, cât și creativ. Un elev poate și trebuie să poată cântări bine opțiunile, să identifice alternativele pentru o problemă dată, să comunice, să prezinte corect problemele comunității, să analizeze sugestiile cetățenilor și să ia decizii. Cu alte cuvinte, un proiect bun de educație ecologică îi ajută pe actualii și viitorii cetățeni să se implice în rezolvarea unei probleme ce afectează atât mediul, cât și sănătatea comunității în care trăiesc.

Școala de azi, școala de mâine are sacra misiune, printre altele, să-i învețe pe elevi să trăiască frumos și sănătos. Dreptul de a avea un mediu sănătos este un drept fundamental al fiecărei ființe

umane. Înscriindu-se în registrul bogat al „*noilor educații*”, educația ecologică permite deschiderea școlii spre problematica lumii contemporane. Se conturează, din ce în ce mai mult, ideea că școala trebuie considerată în ansamblul modalităților sociale de educație care constituie, de fapt, sistemul social de educație. Multe dintre noile modalități de educație satisfac nevoia de educație permanentă a individului.

Într-o societate tot mai grăbită și artificializată, această educație vine să propună ca finalitate dezvoltarea conștiinței ecologice și a aptitudinilor necesare pentru ca oricare cetățean să joace un rol activ și constructiv în conservarea resurselor naturale, în activitățile de prevenire a poluării și protecție a mediului perceput ca suport al vieții.

Dacă ei, elevii, cresc astăzi în spiritul ecologiei, poate că mâine Terra va deveni mai curată, mai verde și mai veselă, iar o lecție bine învățată în copilărie, în școală, se transformă în deprindere pentru un adult.

Parada costumelor din hârtie-activitate de reciclare a hârtiei